

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP.410.005.05.2016
P/16/016

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 92, F +48 22 444 55 94
kgp@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/016 – Zarządzanie zasobami obowiązkowymi ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Piotr Piątkiewicz, główny specjalista kp, upoważnienie do kontroli nr KGP/8/2016 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o.o., ul. Wyszogrodzka 133, 09-410 Płock
Kierownik jednostki kontrolowanej	Paweł Stańczyk p.o. Prezesa Zarządu od dnia 1 lipca 2016 r. Poprzednio Prezesem Zarządu był Pan Daniel Betke od dnia 17 lipca 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 9, 10)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność Operatora Logistycznego Paliw Płynnych Sp. z o.o.² w zakresie świadczonych usług magazynowania paliw i w zakresie zarządzania instalacjami magazynowymi w 2015 r. oraz w I półroczu 2016 r.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Utrzymywana jest zdolność operacyjna magazynów w zakresie przyjmowania i uwalniania zasobów obowiązkowych paliw płynnych, a magazyny posiadają wymagane orzeczenia i ekspertyzy dopuszczające je do eksploatacji.

Zdolności operacyjne Baz Paliw Spółki spełniają wymagania techniczne w zakresie dostępności fizycznej całości zmagazynowanych zasobów w okresie 90 dni, określone w art. 3 ust. 12 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zasobach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym³.

Spółka realizuje zobowiązania umowne w stosunku do producentów i handlowców określające sposób postępowania podczas magazynowania zasobów obowiązkowych paliw, ich wymiany i konserwacji oraz w zakresie interwencyjnego uwolnienia tych zasobów paliw, określone w art. 10 ust. 2 pkt 3 i art. 11 ust. 2 pkt 4 ustawy o zasobach.

Spółka wypełnia także zobowiązania wobec Agencji Rezerw Materiałowych⁴ w związku z podpisaną umową na składowanie i magazynowanie rezerw agencyjnych.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dalej: Spółka lub OLPP.

³ Dz. U. z 2014 r. poz. 1695 ze zm., dalej: *ustawa o zasobach*

⁴ Dalej: ARM lub Agencja

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Uwarunkowania prawno-organizacyjne działalności Spółki.

OLPP wchodzi w skład Grupy Kapitałowej PERN SA i jest spółką zależną, ze 100% udziałem PERN SA .

OLPP oferuje usługi w zakresie:

- składowania paliw do bieżącego zaopatrywania stacji paliw,
- magazynowania zapasów interwencyjnych produktów ropopochodnych,
- tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych paliw ciekłych,
- dozowania do paliw biokomponentów i dodatków uszlachetniających,
- przeładunku paliw.

Do OLPP należy sieć 19 Baz Paliw, w których magazynowana jest benzyna, olej napędowy, lekki olej opałowy, biokomponenty, dodatki uszlachetniające do paliw oraz paliwo lotnicze. Spółka dysponuje zbiornikami o zróżnicowanej pojemności, z których największe mają pojemność 32 000 m³.

Strukturę organizacyjną Spółki, zakresy działania komórek organizacyjnych, ich kompetencje oraz uprawnienia określa Regulamin Organizacyjny Spółki oraz Regulamin Organizacyjny Zespołów Baz Paliw.

(dowód: akta kontroli str. 3-8, 11-163)

OLPP jest zależny w aspekcie zdolności przyjmowania i uwalniania paliw od innych podmiotów gospodarczych bezpośrednio z nim współpracujących. Zasady współpracy w tym zakresie reguluje umowa z dnia 30 listopada 2010 r., zawarta pomiędzy:

- PERN SA – tj. podmiotem zajmującym się transportowaniem, przeładunkiem i magazynowaniem ropy naftowej;
- PKN Orlen SA – zajmującym się produkcją paliw,
- Inowrocławską Kopalnią Soli SOLINO SA – zajmującą się magazynowaniem ropy naftowej i paliw oraz
- OLPP Sp. z o.o.

Spółka uzależnia swoje zdolności przyjmowania i uwalniania paliw także od innych podmiotów pośredniczących w ich dostawach oraz odbiorze tj. transporcie kolejowym i autocysternowym, które to przedsiębiorstwa współpracują z klientami OLPP.

Spółka prowadzi działalność gospodarczą polegającą na magazynowaniu paliw ciekłych na podstawie posiadanej koncesji na okres do dnia 31 grudnia 2025 r. Spółka świadczy usługi magazynowania paliw na rzecz innych podmiotów na podstawie umów, o których mowa w art. 10 ust. 2 *ustawy o zapasach*. Usługa magazynowania paliw polega na utrzymywaniu zapasów obowiązkowych w produktach naftowych klienta.

Spółka realizuje także obrót paliwem na podstawie posiadanej koncesji na obrót paliwami ciekłymi⁵. Ten rodzaj działalności jest ściśle związany z usługą „biletową” tj. tworzeniem i utrzymywaniem w imieniu klienta zapasów obowiązkowych paliw zgodnie z art. 11 *ustawy o zapasach*. Klient korzystający z tej usługi realizuje obowiązek utrzymywania zapasów obowiązkowych, nie angażując do tego własnego paliwa.

⁵ Ważana na okres do dnia 31 grudnia 2030 r.

OLPP posiada także koncesję na wytwarzanie paliw ciekłych⁶, na podstawie której świadczy usługę dozowania dodatków firmowych do paliw, jak również dozowania biokomponentów.

Spółka nie jest zobowiązana do uiszczenia opłaty zapasowej na rachunek Funduszu Zapasów Agencyjnych, jak również nie jest zobowiązana do utrzymywania w swoim imieniu zapasów obowiązkowych paliw ciekłych w związku z faktem, że nie była producentem, ani handlowcem w rozumieniu przepisów art. 2 pkt 18 i 19 *ustawy o zapasach*.

Spółka dysponuje akredytowanymi laboratoriami produktów naftowych, które poza nadzorem nad jakością paliw składowanych i magazynowanych w bazach OLPP świadczą również usługi podmiotom zewnętrznym w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 165-181, 213-225, 238)

Zdolności Spółki w zakresie magazynowania zapasów interwencyjnych

Spośród 19 Baz Paliw położonych na terenie całego kraju:

- 5 baz połączonych jest rurociągami paliwowymi z rafinerią w Płocku o łącznych zdolnościach przeładunkowych [...] ⁷ rocznie,
- 3 bazy dysponują możliwościami przeładunkowymi z toru szerokiego na znormalizowany o zdolnościach przeładunkowych [...] ⁸ produktów ropopochodnych rocznie,
- 1 baza do przeładunków morskich o zdolnościach przeładunkowych [...] ⁹ oleju napędowego rocznie,
- pozostałe 10 baz także odpowiada wymaganiom prowadzonej działalności.

Pojemności magazynowe baz kształtują się od 7 000 m³ (baza w Narewce) do 295 200 m³ (baza w Nowej Wsi Wielkiej). Łączna pojemność magazynowa baz wynosi 1 854,5 tys. m³.

Pięć baz paliw (w Koluszkach, Nowej Wsi Wielkiej, Boronowie, Rejowcu i Emilianowie) oferuje możliwości przyjęcia produktu z trzech frontów tj. rurociągu dalekosiężnego, z transportu kolejowego oraz samochodowego. Możliwości rozładunkowe baz przy wykorzystaniu kolei, cystern samochodowych kształtują się od [...] ¹⁰ (baza w Narewce) do [...] ¹¹ na dobę (baza w Nowej Wsi Wielkiej). Dla dostaw rurociągiem możliwości rozładunkowe wynoszą od [...] ¹² (bazy w Rejowcu i Emilianowie) do [...] ¹³ na dobę ¹⁴ (baza w Koluszkach).

W ramach umów o magazynowanie zapasów obowiązkowych w 2015 r. kontrahenci zafakturowali [...] ¹⁵ benzyny bezołowiowej, [...] ¹⁶ oleju napędowego i [...] ¹⁷ oleju

⁶ Ważna na okres do dnia 31 grudnia 2030 r.

⁷ Informacja wyłączona przez NIK na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 2058 ze zm.), w związku z art. 22 ust.4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz.U. z 2014 r., poz. 1695 ze zm.). Wyłączenia dokonano ze względu na ochronę interesu podmiotu gospodarczego – tajemnica przedsiębiorstwa.

⁸ j.w.

⁹ j.w.

¹⁰ j.w.

¹¹ j.w.

¹² j.w.

¹³ j.w.

¹⁴ [...] Informacja wyłączona przez NIK na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 2058 ze zm.), w związku z art. 22 ust.4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz.U. z 2014 r., poz. 1695 ze zm.). Wyłączenia dokonano ze względu na ochronę interesu podmiotu gospodarczego – tajemnica przedsiębiorstwa.

¹⁵ Informacja wyłączona przez NIK na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 2058 ze zm.), w związku z art. 22 ust.4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa

Ustalono
nieprawidłowości
i uwagi

Ocena częściowa

napędowego grzewczego. W ramach umów zawartych z ARM w 2015 r. zafakturowano: [...] ¹⁸ oleju napędowego, [...] ¹⁹ benzyny bezołowiowej i [...] ²⁰ paliwa lotniczego.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. ilość magazynowanych w bazach OLPP zapasów obowiązkowych wynosiła: [...] ²¹.

(dowód: akta kontroli str. 183, 184, 239-241, 251, 267-368, 397-429)

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej zdolności Spółki w zakresie magazynowania zapasów interwencyjnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Zdolności Spółki w zakresie uwalniania zapasów interwencyjnych

Spółka na dzień 30 czerwca 2016 r. spełniała wymogi, określone w art. 3 ust. 12 *ustawy o zapasach*, który ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2018 r., w zakresie dotyczącym dostępności fizycznej całości zapasów interwencyjnych w okresie 90 dni.

Możliwości załadunkowe baz przy wykorzystaniu wszystkich frontów, kształtowały się od [...] ²² (baza w Narewce) do [...] ²³ na dobę (baza w Boronowie).

Wydanie produktów do rurociągu dalekosiężnego możliwe jest w dwóch bazach i wynosi [...] ²⁴ na dobę (bazy w Nowej Wsi Wielkiej i w Kuluszkach).

Uwalnianie zapasów interwencyjnych w zależności od bazy możliwe jest za pośrednictwem:

- nalewni paliw do autocystern – dwie bazy,
- nalewni paliw do cystern kolejowych i autocystern – 14 baz,
- dwóch powyższych kanałów dystrybucji oraz do rurociągu dalekosiężnego – dwie bazy.

Po analizie przedstawionej przez Spółkę dokumentacji ustalono, że maksymalny czas wydania zapasów interwencyjnych w żadnej z baz nie przekracza 60 dni. Przykładowo dla największych baz czas ten wynosi:

[...] ²⁵

(dowód: akta kontroli str. 164, 180, 191)

Ustalono
nieprawidłowości
i uwagi

Ocena częściowa

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej zdolności Spółki w zakresie uwalniania zapasów interwencyjnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Przeprowadzone w Spółce kontrole w przedmiotowym zakresie

paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz.U. z 2014 r., poz. 1695 ze zm.). Wyłączenia dokonano ze względu na ochronę interesu podmiotu gospodarczego – tajemnica przedsiębiorstwa.

¹⁶ j.w.

¹⁷ j.w.

¹⁸ Informacja wyłączona przez NIK na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 2058 ze zm.), w związku z art. 22 ust. 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz.U. z 2014 r., poz. 1695 ze zm.). Wyłączenia dokonano ze względu na ochronę interesu podmiotu gospodarczego – tajemnica przedsiębiorstwa.

¹⁹ j.w.

²⁰ j.w.

²¹ j.w.

²² j.w.

²³ j.w.

²⁴ j.w.

²⁵ j.w.

W okresie styczeń 2015 r. – maj 2016 r. w Spółce odbyły się łącznie 203 kontrole przeprowadzone przez uprawnione instytucje zewnętrzne, takie jak m.in.: Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej (WIIH), Państwowa Straż Pożarna (PSP), Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ), Urzędy Celne, Państwowy Inspektorat Sanitarny, Agencja Rezerw Materiałowych, Urząd Kontroli Skarbowej, Urząd Transportu Kolejowego (UTK).

W ramach ww. kontroli ARM przeprowadziła 41 kontroli zapasów obowiązkowych i agencyjnych, w następstwie których nie formułowała zaleceń pokontrolnych.

Stwierdzone nieprawidłowości²⁶ dotyczyły natomiast kontroli przeprowadzonych przez UTK, PSP i WIOŚ. Spółka każdorazowo podejmowała działania w celu realizacji zaleceń pokontrolnych informując o tym podmiot kontrolujący.

(dowód: akta kontroli str. 181, 182, 185-190)

Działania inwestycyjno-remontowe prowadzone w bazach paliwowych Spółki

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą OLPP nie podejmowała działań inwestycyjnych i remontowych, które wpływałyby na dostępność zapasów interwencyjnych ze względu na posiadane przez Spółkę możliwości wydawcze niezbędne do sprawnego uwalniania zapasów interwencyjnych zgodnie z wymogami określonymi w *ustawie o zapasach*, mającymi obowiązywać dopiero od 1 stycznia 2018 r.

Jednocześnie Spółka realizowała na bieżąco zadania inwestycyjne oraz remontowe, które miały na celu zwiększenie bezpieczeństwa frontów załadunkowych i rozładunkowych, pojemności magazynowych oraz dla zapewnienia sprawnego działania posiadanej infrastruktury służącej do magazynowania paliw, w tym zapasów interwencyjnych.

W 2015 r. wartość poniesionych nakładów inwestycyjnych wyniosła 39 502 tys. zł, a na usługi remontowe oraz utrzymanie ruchu zapewniające prawidłowe funkcjonowanie baz Spółka poniosła koszty w wysokości 22 475,6 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 243-248)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki w powyższym zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Wymagane orzeczenia oraz ekspertyzy techniczne w zakresie posiadanej przez Spółkę infrastruktury magazynowej

Opis stanu
faktycznego

Instalacje magazynowe, w których OLPP magazynuje zapasy interwencyjne posiadają – na dzień 30 czerwca 2016 r. – aktualne badania i decyzje dopuszczające ww. instalacje do eksploatacji.

W ramach kontroli na miejscu zbiorników magazynowych w bazach w Koluszkach i Emilianowie ustalono, że zbiorniki te posiadają:

- ważne świadectwa legalizacji,
- zabezpieczenie przed przenikaniem produktów do gruntu i sygnalizację przecieku,
- zautomatyzowany i zalegalizowany pomiar ilości produktu,

²⁶ [...] Informacja wyłączona przez NIK na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 2058 ze zm.), w związku z art. 22 ust. 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz.U. z 2014 r., poz. 1695 ze zm.). Wyłączenia dokonano ze względu na ochronę interesu podmiotu gospodarczego – tajemnica przedsiębiorstwa.

- sygnalizację najwyższego i najniższego dopuszczalnego poziomu,
- stałą instalację gaśniczą (woda, piana),
- szczelne obwałowanie lub podwójny płaszcz.

(dowód: akta kontroli str. 181, 192-212, 430)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki w powyższym zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Sprawozdawczość do Agencji Rezerw Materiałowych

Zgodnie z art. 22 ust. 1 pkt 3 *ustawy o zapasach* przedsiębiorcy wykonujący działalność gospodarczą w zakresie magazynowania ropy naftowej lub paliw przekazują Prezesowi Agencji co miesiąc informacje o ilości tworzonych i magazynowanych zapasach obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, ich strukturze oraz miejscu magazynowania. Spółka terminowo wywiązywała się z ww. obowiązku każdorazowo na koniec każdego miesiąca przedstawiając Prezesowi Agencji informacje o stanie zapasów obowiązkowych paliw ciekłych składowanych w bazach Spółki.

Ponadto realizując zapisy umowy nr 12/BRI/13²⁷ z ARM, Spółka składała terminowo roczne sprawozdania o stanie ilościowym paliw stanowiących własność Agencji.

(dowód: akta kontroli str. 252-266, 369-396)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki w powyższym zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. *o Najwyższej Izbie Kontroli*²⁸ odstępuje od formułowania wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli.

Warszawa, dnia 14 lipca 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

²⁷ Z dnia 23 grudnia w zakresie składowania i magazynowania paliw

²⁸ Dz.U. z 2015 r., poz. 1096. oraz z 2016 r. poz. 667. Dalej: *ustawa o NIK*.

Kontroler
Piotr Piątkiewicz
Główny specjalista kp

(-) Piotr Piątkiewicz

.....
podpis

Dyrektor
Sławomir Grzelak

(-) Sławomir Grzelak

.....
podpis